

کتاب یونس نبی

Jonah

تفسیر کتاب مقدس برای ایمانداران

نوشته

ویلیام مک دونالد

www.muhammadanism.org

July 1, 2011

Farsi

این کتاب تفسیری به منظور درک مفاهیم موجود در کتاب مقدس به رشته تحریر در آمده است. در شیوهی نگارش این کتاب سعی بر آن بوده است که از اصول صحیح فن تفسیر بهره جسته و ضمن وفادار بودن به اصول تفسیر همچنان متنی ساده و روان را ارائه نماید. بنابراین، کتاب حاضر انتخاب شایسته ای خواهد بود برای مطالعات انفرادی و گروهی. کتاب مقدس.

Believer's Bible Commentary

by

William MacDonald

This is a Bible commentary that makes the riches of God's Word clear and easy for you to understand. It is written in a warm, reverent, and devout and scholarly style. It is a good choice for your personal devotions and Bible study.

© 1995 by William MacDonald., *Believer's Bible Commentary*,
Thomas Nelson Publishers, Nashville, TN, pp. 2383.

— All Rights Reserved —

معرفی

«جایگاه خاص رساله یونس اینست که بیشتر به خود نبی پرداخته است تا نبوت. وضعیت روحی مؤلف و نظم دوست داشتنی خدا، خواننده را بنا کرده و فروتن می‌سازد.»

— جورج ویلیامز (George Williams)

1. جایگاه منحصر به فرد رساله یونس در کانون

یونس (به زبان عبری یعنی کبوتر) تنها کسی در میان انبیاء است که نبوت او بیشتر مربوط به زندگی خصوصی و تجربیاتش می‌باشد. تجارب او به شرح زیر تصویرگر گذشته، حال و آینده قوم اسرائیل است:

1. قصد او برای شاهد بودن برای خدا در مقابل امت‌ها.
2. غیرت او برای فرستادن پیام فیض در میان امت‌ها.
3. افکنده شدن به دریا (دنیای امت‌ها) و بلعیده شدن توسط امت‌ها، ولی مجذوب آنها نشدن.
4. افکنده شدن به خشکی (احیاء سرزمین اسرائیل) و متبارک ساختن امت‌ها.

تنها بخشی از تجارب او که به نظر می‌رسد متناسب با این کتاب نیست، فصل چهارم است. در هیچ کجای کتاب مقدس صحبتی از قهر و اخم بنی اسرائیل در هنگام برکات هزاره امت‌ها، نشده است.

2. نویسنده

تنها در فصل دوم و در دعای یونس در شکم ماهی بزرگ، یونس به صورت اول شخص (من، مال من، به من) از خود سخن گفته است. این واقعیت که سایر فصول کتاب در مورد خود یونس است ولی از ضمیر سوم شخص استفاده شده است (او، مال او، به او)، مانعی در راه رسانیدن پیام کلی او ایجاد نکرده است (یک دیدگاه سنتی). سایر نویسندگان کتب مقدسه از جمله موسی نیز گاه گاه از همین دو روش استفاده کرده‌اند. شخص نویسنده این کتاب نباید ملاک عقیده و اندیشه درست قرار گیرد، هر چند از نظر فنی تخلص است.

3. تاریخ

مأموریت یونس به نینوا در زمان حکومت شمالی و بزرگترین سلسله پادشاه این حکومت یعنی یربعام دوم (دوم پادشاهان 23:14) که از سال 793 الی 753 پیش از میلاد بر حکومت شمالی سلطنت کرد، آغاز شد. در حالی که، در کتیبه‌های بجا مانده از آشوریان ذکری از احیاء قوم در طول این دوران به میان نیامده است، ولی از وقایعی چند مرتبط با یونس یاد شده است.

کاملاً روشن است که کافران و بت‌پرستان باستانی قحطي و ماه و خورشید گرفتگی را، نشانه‌هاي خدائي از آمدن بلاها مي‌دانستند. شايد خداوند از قحطي آشور در سال 765 و 759 قبل از ميلاد و کسوف کلي سال 763 پيش از ميلاد، براي آماده ساختن دلهاي اهالي نينوا براي مأموريت بشارتي يونس استفاده کرده باشد. گردش مختصري به سمت يکتاپرستي در حکومت ملکه سميراميس و پسرش آدا نيراري سوم، وليعهد او (810-782 پيش از ميلاد)، مي‌توانسته است مقدمه‌اي براي مأموريت يونس باشد.

4. پيشينه و زمينه

يونس پسر امتاي (صادق به خدا) بود. در کتاب دوم پادشاهان 25:14 مي‌خوانيم که خانه او در جت حافر جليل بود.

او در ايامي که آشوريان حکومت شمالي يا اسرائيل را تهديد مي‌کردند نيوت نمود. خدا او را گسيل داشت تا اهالي نينوا مرکز آشور را به توبه دعوت کند. او در انجام مأموريتش بي‌ميل بود و مي‌ترسيد که شهر توبه کرده و او دچار مصيبت شود. آشوريان قومي فوق‌العاده ظالم بودند. اگر کتبيبه‌هاي آنها را قبول داشته باشيم آنها زنده زنده پوست دشمنان خود را مي‌کنند و از ججمه‌هايشان توده‌ها مي‌ساختند و اعمال ترسناک ديگري انجام مي‌دادند. سخنان متکبرانه و کفر آميز ريشاقي سخنگوي سنحاريب پادشاه آشور در دوم پادشاهان فصل هيچدم ثبت شده‌اند.

بنابراين يونس به ترشيش گريخت و در هنگام سفر توسط يك ماهي بزرگ بلعيده شد. بعد از اينکه از شکم ماهي بيرون آمد رسالتي را که خداوند به او محول نموده بود اطاعت کرد و براي مردم نينوا موعظه نمود.

عيسي مسيح خداوند از يونس به عنوان نشانه‌اي از تولد، مرگ، دفن و رستاخيز خود استفاده نموده است (متي 40:12؛ 4:16).

کتاب يونس تفسيري از رساله به روميان 29:3 است که مي‌فرمايد:

«آيا او خدای يهود است فقط؟ مگر خدای امت‌ها هم نيست؟ البته خدای امت‌ها نیز است.»

و همچنين رساله يونس تصويري است از رساله به روميان 12:11، 15. وقتي که يونس به دريا افتاد سقوط او منتج به نجات از قايق سنگين امت‌ها گرديد. ولي وقتي به خشکي افتاد، افتادنش به خشکي منتج به نجات شهر نينوا شد. بنابراين سقوط اسرائيل منتج به دسترسي به دنياي امت‌ها گرديد. ولي اينک برکات بسيار بيشتري از طريق رستاخيز اسرائيل بر جهان خواهد آمد.

گزارش

1. تمرد نبي (فصل اول)

- الف - دعوت یونس به رسالت (1:1، 2)
 ب - فرار یونس به ترشیش (3:1)
 ج - طوطان در دریا (10-4:1)
 د - انداختن یونس به دریا و بلعیده شدنش توسط ماهی بزرگ (1:17-11)

2. رهائی نبی (فصل دوم)

الف - دعای یونس (9-1:2)

ب - پاسخ خدا (10:2)

3. اعلام پیام خدا توسط نبی (فصل سوم)

الف - تهدید به داوری (4-1:3)

ب - توبه فراگیر اهالی شهر (9-5:3)

ج - چشم‌پوشی خدا از مجازات نینوا (10:3)

4. نارضایتی نبی (فصل چهارم)

الف - دعای جسورانه یونس (3-1:4)

ب - پاسخ خدا به درخواست یونس (4:4)

ج - یونس نبی قهر می‌کند و از شهر بیرون می‌رود (5:4)

د - درسی از ناحیه رحمت خدا (11-6:4)

تفسیر

1. تمرد نبی (فصل اول)

الف - دعوت یونس به رسالت (1:1، 2)

خدا یونس را جهت موعظه به نینوا مرکز عمده دشمنان اسرائیل یعنی آشوریان فرستاد. از دیدگاه طبیعی می‌توان ترس و وحشت یونس را از این مأموریت فهمید (مراجعه کنید به پیشینه و زمیه در فوق).

ب - فرار یونس به ترشیش (3:1)

یونس از فرمان خدا تمرد ورزیده و سوار کشتی شد تا به ترشیش (احتمالاً در سواحل جنوبی اسپانیا)

برود. اچ. سی. وودرینگ (H.C. Woodring) در مورد عصیان نبی چنین می‌نویسد:

خدا از یونس خواست تا به نینوا در 500 مایلی شمال شرقی فلسطین برود. یونس به جای رفتن به شرق دو هزار مایل به غرب رفت. خدا می‌خواست یونس از طریق زمینی و یا از طریق فرتایل کرسنت *Fertile Crescent* (منطقه‌ای هلالی شکل در آسیا که از دریای مدیترانه شروع از رودخانه تیگریز و فرات گذشته و در خلیج فارس پایان می‌یابد) سفر خود را آغاز کند، ولی او به

جای اینکه از طریق زمینی سفر کند به سفر ناخوشایند دریایی (یهودیان از دریا متنفر بودند) می‌پردازد. خدا می‌خواست او را به بزرگترین کلان شهرهای آن روزگار بفرستد، ولی او به یک منطقه دور از تمدن رفت. خداوند می‌خواست با نبی‌اش برود، اما در عوض یونس کوشید از حضور قدرت خدا بگریزد.

ج - طوفان در دریا (10-4:1)

خداوند باد شدیدی بر دریا وزانید که تلاطم عظیمی در دریا پدید آمد چنانکه نزدیک بود که کشتی شکسته شود. ملاحان کافر که احتمالاً از فنیقیه بوده‌اند قرعه انداختند تا ببینند چه کسی مسئول بروز این طوفان است. قرعه به نام یونس عبرانی افتاد و او مقصر شناخته شد، چونکه او از حضور خداوند فرار کرده بود.

د - انداختن یونس به دریا و بلعیده شدنش توسط ماهی بزرگ (17-11:1)

16-11:1 در پاسخ به این سؤال که: «با تو چه کنیم تا دریا برای ما ساکن شود؟» یونس به آنها گفت که او را به دریا بیندازند. آنها مایل به این کار نبودند، بنابراین با شدت پارو زدند که به ساحل برسند. ولی سرانجام به این نتیجه رسیدند که یونس را به دریا بیفکنند چونکه دریا به ضد ایشان زیاده و زیاده تلاطم می‌نمود.

17:1 یک ماهی بزرگ که توسط خداوند آمده یونس را بلعید و یونس سه شبانه روز در شکم ماهی ماند. (اعجاز این مورد نه بلعیدن یونس توسط ماهی بلکه هضم نشدن یونس در شکم ماهی است).

2. رهائی نبی (فصل دوم)

الف - دعای یونس (9-1:2)

دعای یونس به خدا در شکم ماهی نه به خاطر رهائی از شکم ماهی، بلکه به خاطر رهائی از غرق شدن بود. دعای یونس به خاطر رایحه‌ای که از کتاب مزامیر دارد، قابل توجه می‌باشد.

جی سیدلو باکستر (J. Sidlow Baxter) دعای یونس را به شرح زیر توضیح داده است:

در دعای یونس سخنی از دادخواهی نیست. بلکه شامل شکرگزاری (آیات 2-6)، ندامت (آیات 7 و 8)، وفای به عهد (آیه 9) می‌باشد. دعای یونس در واقع یک نوع مزمور ستایش است، یک Te Deum یا یک «ستایش» است. مردی را می‌شناسم که روزی سر در بشکه‌های خالی از آرد خود کرده و سرود ستایش می‌خواند، سرودی حاکی از ایمان که خدا بشکه‌های خالی او را پر خواهد کرد! ولی سرود ستایش در شکم یک ماهی بزرگ در نوع خود مطلقاً بی‌رقیب است.

دعای یونس حاکی از توبه آینده اسرائیل است. وقتی که مردم مسیح را به عنوان نجات‌دهنده خود

اعلام نمایند، در او تنها متبارک خواهند شد.

عبارت «شکم هاویه» در آیه دوم بعضی را بر آن داشته است که فکر کنند که یونس در شکم ماهی مرده بوده، اما زنده گشته است. به هر حال کلمه عبری هاویه می‌تواند مفهوم گور و زندگی پس از مرگ را نیز برساند. در اینجا احتمالاً کاربردی ادبی از «اعماق» و یا به اصطلاحی تازه‌تر «گودال»، به کار رفته است.

حتی گرچه بیشتر زنده ماندن یونس در شکم ماهی مورد نظر است، اما خداوند، از یونس به عنوان تصویری از مرگ و دفن خود برای سه روز و سه شب و رستاخیز مجلش، استفاده کرده است (متی 40:12). اتفاقاً این مورد نشان می‌دهد که مسیح یونس را به عنوان يك شخصیت تاریخی پذیرفته بود و نه صرفاً يك تمثیل تاریخی، آنچنانکه برخی از واعظان نوگرا، ادعا می‌کنند.

ب - پاسخ خدا (10:2)

به محض اینکه یونس فهمید که نجات از آن خداوند است، ماهی یونس را بر خشکی قی کرد.

3. اعلام پیام خدا توسط نبی (فصل سوم)

الف - تهدید به داوری (4-1:3)

خداوند مجدداً یونس را مأمور نمود که به نینوا برود، و این بار یونس اطاعت نمود. بعد از اینکه یونس وارد شهر بزرگ شد، اعلام نمود که: «بعد از چند روز نینوا سرنگون خواهد شد.»

ب - توبه فراگیر اهالی شهر (9-5:3)

اهالی نینوا که ماهی و اژدها را می‌پرستیدند، ظاهراً پی بردند که چه اتفاقی برای یونس افتاده است. در طول تاریخ کسانی بودند که از شکم ماهی زنده بیرون آمده بودند، ولی پوستشان در اثر شیره گوارشی معده ماهی چنان وضعیتی پیدا می‌کرد که نمی‌توانستند در میان مردم ظاهر شوند. بنابراین رهائی یونس از شکم ماهی بی‌آنکه بر پوستش صدمه‌ای وارده شده باشد برای اهالی نینوا معجزه بود. تمام اهالی شهر توبه کردند و از بزرگ تا کوچک به خدا ایمان آوردند. پادشاه نینوا فرمان داد که مردمان و بهایم، روزه بگیرند و پلاس بپوشند.

ج - چشم‌پوشی خدا از مجازات نینوا (10:3)

در نتیجه نینوا از مجازات خدا و بلایا مصون ماند. به هر حال تاریخ حاکی از اینست که آشوریان دوباره به راه‌های شریرانه خود بازگشتند و بعد از حدود 150 سال از بخشش و فیضی که خدا نسبت به آنها نمود، نینوا ویران شد.

4. نارضایتي نبی (فصل چهارم)

الف - دعای جسورانه یونس (3-1:4)

یونس از اینکه خدا امت‌های دشمن اسرائیل را از مجازات معاف کرده است، عصبانی شد و از خدا تقاضا کرد که **جانش** را بگیرد مبادا روزی بیاید که شاهد تهدید دوباره دشمنان اسرائیل باشد.

خداوند با بیشتر دشمنان اسرائیل برخورد جدی نمود و این بار نیز مردم اسرائیل انتظار نابودی دشمنانشان را داشتند - نه نجاتشان را. حتی گرچه نبی و واعظی چون یونس می‌دانست که **خدا کریم و رحیم و دیر غضب است**، همچنین می‌دانست که کشورهای نظیر آشور معمولاً در معرض خشم خدا و نابودی قرار می‌گرفتند. نشان دادن رحمت خداوند به آشور (یکی از سرسخت‌ترین دشمنان اسرائیل در عهد عتیق) کلاً از نظر برخی از اسرائیلیان متوسط الحال اشتباه محض بود.

ب - پاسخ خدا به درخواست یونس (4:4)

خداوند با این سؤال که: «آیا صواب است که خشمناک شوی؟» ذهن آشفته یونس را قلقلک داد.

ج - یونس نبی قهر می‌کند و از شهر بیرون می‌رود (5:4)

یونس پس از شنیدن پاسخ خداوند از شهر نینوا بیرون می‌رود و در قسمت شرقی شهر می‌نشیند تا **ببیند** بر شهر چه می‌گذرد.

د - درسی از ناحیه رحمت خداوند (11-6:4)

6:4-8 آنگاه خداوند **کدوئی** بزرگ **رویاند** تا یونس را از تابش خورشید محافظت کند. یونس از دیدن این سایه‌بان بزرگ بسیار خوشحال شد. اما روز بعد خداوند **گرمی پیدا کرد** که موجب شد، کدو خشک و پلاسیده شود. همچنین خدا در هنگام طلوع خورشید **باد شرقی گرمی وزانید** و آفتاب با شدت بیشتر بر سر یونس تابید به حدی که نبی **بی‌تاب** شده و آرزوی مرگ نمود.

4:9-11 سپس خدا به نبی‌اش یادآوری نمود که اگر دلش برای **یک کدو** می‌سوزد، چقدر بیشتر خدا باید دلش برای نینوا که بیشتر از **صد و بیست هزار نفر** جمعیت و دام‌های مختلف دارد، بسوزد.

درسی که ما از این کتاب کوچک فرامی‌گیریم اینست که خدا دنیا را دوست دارد - نه فقط یهودیان را، بلکه غیریهودیان را نیز دوست دارد.